

Sami Said (Keren, 1979) is een Eritrees-Zweedse auteur. Rond zijn tiende kwam hij met zijn familie naar Zweden, waar hij opgroeide in Gotenburg. Voor zijn romandebuut uit 2012, *Väldigt sällan fin* (Bijna nooit leuk), ontving hij de debuutprijs van de Zweedse Schrijversbond en had hij verschillende andere nominaties. *De mens is de mooiste stad* is zijn derde roman en de eerste die in het Nederlands vertaald wordt. Hij won er de Aftonbladets-literatuurprijs mee, stond op de shortlist van Zwedens belangrijkste literaire prijs, de Augustprijs, en werd genomineerd voor de Literatuurprijs van de Noordse Raad.

© Annika af Klercker

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C004472

Sami Said

De mens is de mooiste stad

ROMAN

Uit het Zweeds vertaald door
Janny Middelbeek-Oortgiesen

DE GEUS

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Deze uitgave is mede tot stand gekomen dankzij een
vertaalsubsidie van de Swedish Arts Council

SWEDISH
ARTSCOUNCIL

De vertaler ontving voor deze vertaling een
projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Eerste en tweede druk (e-boek), juli 2020

Derde druk, januari 2021

Oorspronkelijke titel *Människan är den
vackraste staden*, verschenen bij Natur & Kultur

Published by arrangement with Partners in Stories Stockholm, Sweden

Oorspronkelijke tekst © Sami Said, 2018

Nederlandse vertaling © Janny Middelbeek-Oortgiesen

en De Geus BV, Amsterdam 2020

Omslagontwerp Berry van Gerwen, naar
het ontwerp van Elina Grandin

ISBN 978 90 445 4216 5

NUR 302

Voor jullie die komen en gaan

DEEL I

Niet mijn schip

‘WEET JE, SAN Francisco,’ zei die ene achter de kassa, Irma, ‘jouw naam is nog stommer dan koeienpoep’, terwijl ik mijn best deed om de munten in mijn zakken te vermenigvuldigen. Lieverds, waarom hebben jullie mij verlaten? Hadden jullie niet beloofd om tot het einde aan mijn zijde te blijven? Zes, zeven, twaalf munten wurmde ik uit mijn broekzak op de toonbank.

‘Hoe ga je jezelf voorstellen op de dag dat je op de Golden Gate Bridge staat en de mensen vragen wie je bent? Jij bedoelt dan jezelf, maar zij zullen denken dat je de stad bedoelt. In San Francisco kun je niet San Francisco zijn.’

Gaan we nou weer op die toer? Dat hadden we toch al gehad? Die naam was een geschenk, die heb ik van een vriend gekregen. De oude mannetjes in de hoek die stiekem het actueelste nieuws uit hun eerste land stonden te lezen om zichzelf wijs te maken dat thuis nog bestond, die moesten ook zo nodig een duit in het zakje doen.

Amuseer jullie maar, ga je gang, mij best.

‘Ze laten je de grens niet over. Wat moeten ze met nog zo’n rat?’

‘Je zit verkeerd. San Francisco ligt in het westen, niet hier in het noorden.’

‘En toen kwam hij aan, en de rat veranderde in een

kampioen? Zo gaat dat niet. Een mens moet een keer tevreden zijn.'

Voor de losse flodders die zij afschoten hoefde je niet weg te duiken. Luister, er is een dorp waar ze de kinderen de naam Parijs geven, je hebt er een heleboel Londens en wat Mistars en Dokters en zelfs een Astronaut. Hem heb ik gekend, wij zeiden Astro want dat ging sneller. Met die namen worden ook de dromen van hun ouders aan hen meegegeven. Het betekent niet dat je daar noodgedwongen naartoe moet, alleen dat je degene die jou die naam heeft gegeven met je meedraagt. Waar je ook naartoe gaat.

'Onzin dus. Waar is de rest?' vroeg Irma terwijl ze de munten op de toonbank telde, en je voelde al dat ze een huilverhaal verwachtte. O, mijn portemonnee die heeft me verlaten en nu ben ik single, ik zweer dat ik het terug zal betalen ... NO SPIEL. GEEN KREDIET stond er op de etalageruit, helemaal analfabeet is een mens nou ook weer niet. Laat dat brood maar zitten, die chocoladesigaretten zijn wel genoeg, zei ik.

Toen ik bij mijn kamer terugkwam, lagen al mijn spullen buiten op de gang.

IK RAAPTE DE spullen die ik nodig had bij elkaar, de rest liet ik op de grond liggen, voor de wandluizen misschien.

De trappen af.

Zelfs nu wilde het krot me niet loslaten. Als Yei er geweest was had hij gezegd: giet er benzine overheen en steek de boel in de fik.

De derde etage. Een veiligheidsketting ging van het slot, een deur schoof open. Door de kier stak een neuspunt naar buiten. ‘Hij heeft je dus op straat gezet? Dat kun je hem niet echt kwalijk nemen. Je mag blij zijn dat het nog zo lang heeft geduurd. Kom maar even binnen en help me met het invullen van een formulier voordat je weggaat. Meer informatie, schreven ze, geef ons nog meer informatie voordat we jouw kind in het land toelaten. Het is mijn kind en ze heeft me nodig. Waarom is dat voor hen niet genoeg?’

Eerste etage. Nieuwe deur, nieuwe neus. ‘Was je van plan ertussenuit te knijpen zonder afscheid te nemen? Ja, waarschijnlijk heeft iedereen al gehoord dat je op straat komt te staan. Nu hoef je tenminste niet meer wakker te liggen en je af te vragen wanneer dat gebeurt. Kom binnen voor een afscheidsthee en als we uitgegeten zijn, moet je een nieuwe brief voor me schrijven. Ik wil aan hun president vragen of hij een baan voor me

kan regelen. Je moet dat fatsoenlijk doen, met de goeie woorden. Geëerde excellentie, mijn felicitaties met uw verkiezingswinst. Sta mij toe uw aandacht te vestigen op een zeer belangrijke kwestie. Iets dergelijks, maar dan in hun taal, zoals zij het zouden uitdrukken.'

Ze zeiden allemaal: 'Goh, wat zie je er zorgeloos uit.' Ze zeiden allemaal: 'Hoe kun je er zo zorgeloos uitzien?' Voor hen was die plek inmiddels het eindstation, niet vrijwillig, dat gebeurde gewoon vanzelf. Nu was er niets wat hen méér angst inboezemde dan hun spullen bij elkaar pakken en het opnieuw proberen. Dat was mij ook bijna overkomen.

Huis, laat je bewoners gaan. Ook zij zijn nog niet klaar met hun reis. Anders zullen ze je steen voor steen afbreken zodra ze wakker worden en zich herinneren waarom ze hiernaartoe zijn gekomen.

Op het asfalt voor me kroop een hommeltje met een glanzende vleugel en een afgescheurde vleugel. Daarheen, die kant op, zoemde die, maar toch stond ik lang buiten te hopen op een teken dat me verder zou sturen. Ik merkte ze nooit op, de kleine tekens, voor mij was alleen een grandioos mirakel goed genoeg.

Tereza, terug van haar dienst bij de thuiszorg. Als je haar tegen het lijf liep, werd je altijd hyperblij, want ze rook naar parfum aangelengd met opgedroogd zweet en ze doste zich uit met veren, net als mijn moeder. Tereza, ze had nog steeds haar ideeën en ploeterde zelfs tijdens de slaperige uren om geld bij elkaar te sprokkelen voor haar ticket het land uit. Zolang ik haar kende, zei ze al dat ze naar Groot-Brittannië wilde.

Yep, knikte ik, hij heeft me gewaarschuwd en nu heeft

hij de daad bij het woord gevoegd. Hij heeft me eruit gegoooid. Helaas. Eindelijk.

‘Neem een beslissing’, zei ze.

Eindelijk, voorwaarts en steeds beter, hoopte ik.

‘Dat is de goeie instelling, beloof me dat je nooit verandert, word niet een van de treurigen.’ Als haar man niet jaloers was geworden en om zijn ontbijt had geroepen, was ik misschien wel daar gebleven, bij haar.

‘Binnenkort dump ik hem en volg ik jou’, zei ze terwijl ze wegliep.

Wanneer? vroeg ik.

Yei had gezegd: waar wacht je nog op? Er zijn hier geen antwoorden.

Ik weet het, ik weet het, maar zij dan? Wie bekommert zich om hen als ik weg ben? Draai ik me om, dan drogen ze uit in hun shabby flatjes. Ze zijn aangekomen, maar ze zijn er nooit tussen gekomen.

Zet die doornenkroon af die je op je hoofd hebt gezet. Ze zijn hier zonder jou naartoe gegaan en zullen hun verhaal zonder jou voortzetten. Geef toe dat je je eigenlijk afvraagt of je hier wel echt bent geweest en of ze je zullen missen. Je bent gewoon sentimenteel.

Maar ik wilde bestaan in hen en niet alleen in mezelf, was dat te veel gevraagd?

De huisbaas opende het raam en begon te tieren en te schelden: ‘Ben je hier nou nog steeds? Ik wil je zelfs niet meer op het trottoir hebben. Je verpest mijn uitzicht.’

Nu wist ik het zeker. Dat was passie, het kwam uit zijn tenen. Minstens één persoon zou me missen, want wie moest hij anders de schuld geven van de lekkages en de andere ziektes van het gebouw? Ik had bijna medelijden

met hem, hij zou niet weer zo'n goede huurder krijgen. Hij had een betrouwbaar onbetrouwbare persoon als ik nodig.

Tabee dan.

Wat nu? Naar de stad met de kristallen torens? De zee weer terugzien? Welke richting zou me geluk brengen? Het hele universum vroeg zich af wanneer ik op bezoek zou komen. Ik was terug bij af, opnieuw iemand van het volk van de wind.

Ik had mijn vrijheid heroverd en het enige wat daarvoor nodig was geweest, was dat ik alles verloor wat ik had.

JE HAD ERNSTIG gewond kunnen zijn, gillend van de pijn, je had een van hun idolen kunnen zijn, hun Mula-tu Astatke, maar ze zouden toch onbekommerd langs je heen zijn gereden. De autokaravaan was een storm met een megafoon. Aan de kant, kraaien, voordat jullie *gesplisht* worden. Ze hadden iedereen kunnen zijn, maar ik had ze geaccepteerd zoals ze waren. Als je maar stopt.

De rugzak was te zwaar, ik ging zitten en begon hem uit te ruimen. Weg met de mondharmonica met de initialen C.W. die ik in een achtergelaten ladekastje had gevonden. Je mag je eigenaar zonder mij opsporen. Insectenspray, je bent niet meer nodig. Ik was blijkbaar vergeten hoe je pakt.

Wat ik nog meer langs de kant van de weg achterliet:

1. Een roestige munt.

‘Kop of kont’, vroeg Yei.

Het hoofd, zei ik, voornamelijk uit preutsheid. Hij wierp de munt zo hoog op dat die voor een tiende van een seconde in de zonneschijn oploste. Ik verloor en werd bestraft met een oorvijg.

‘Kop of kont’, vroeg Yei.

Het achterste, zei ik.

Hij wierp de munt opnieuw omhoog en deze keer landde

die met de goede kant naar boven, maar toch aarzelde hij niet om mij opnieuw een klinkende oorvijg te verkopen.

Waarom? Het was kont, klaagde ik.

‘Luister,’ antwoordde hij, ‘ik probeer je iets over het leven bij te brengen.’

2. Een metalen Hamsa-amulet aan een lint.

Mijn moeder zei: ‘Als je een terugval krijgt en je longen staan in brand, dan moet je de amulet stevig vasthouden en zeggen: hogere machten, jullie krijgen mij nog niet, ik ben niet klaar.’

Misschien ben ik er een of twee keer door gered.

3. Een stukgelezen boek.

De oude man bij de minst imposante marktkraam zei: ‘Dit boek, geschreven door een heel groot man, legt uit hoe alles in elkaar zit. Het zal je de geheimen van de wereld openbaren. Er is absoluut niets wat het niet weet. Heb je een vraag, dan sla je een bladzijde open en krijg je de antwoorden die je nodig hebt.’

Maar ik ben pas negen, ik kan niet lezen, zei ik.

‘Koop het en leer het en je zult een van de groten worden’, antwoordde hij en dat was voldoende om ervoor te zorgen dat ik mijn moeder overhaalde om voor het boek te betalen.

4. Een portemonnee, leeg.

En ik had nog wel gezworen om de biljetten te verbergen totdat Yei uit de gevangenis was. Hoe moest ik hem nu onder ogen komen? Wat moest ik ter verdediging aanvoeren? Je vuile geld is ervandoor, Yei.

UITEINDELIJK REMDE ER een auto af. Op dat moment was er hoop, een brug strekte zich voor me uit. Je rent eventjes, een sterke explosie van je longen. Temper je enthousiasme. Je bent een honderd procent totaal normaal persoon. Check. Denk eraan dat hij de chauffeur is en dat jij er voor het amusement bent. Niet zeuren, ik ken de regels. Ik begon mijn reisgebeden op te dreunen. God, bescherm me tegen de grote afstanden. En voor de zekerheid. Voorvaderen die de dingen vóór mij bezaten, laat me in vrede gaan.

‘Dit is niet echt een geweldige plek om te staan liften’, zei hij met het idee dat ik precies daar op die plek de hele tijd al stond. Instinctief inspecteerde ik of zijn armen groter waren dan de mijne. Dat was zo, waren ze te groot? ‘Je kunt niet in een bocht staan. Je bent nauwelijks zichtbaar en het is moeilijk om er te stoppen. Stel je de situatie eens voor vanuit het perspectief van de chauffeur.’ Ik knikte, in de toekomst zou ik me in de buitenwereld beteren, nooit lastig maar altijd correct zijn.

‘Waar moet je naartoe?’ vroeg hij, maar ik had nog geen tijd gehad om daar serieus over na te denken. Maakt niet uit, antwoordde ik en er ging een portier open.

Als degene die het meest heeft de winnaar is, dan had hij een niet in te lopen voorsprong. Die auto van

een de-hele-kudde-past-erin-model was een rijdend magazijn. Roestig gereedschap, boodschappentassen, een neonbord, twee luidsprekers ... mijn ogen werden er moe van. In die bende waren beschavingen ontstaan en ten onder gegaan. Met koppigheid en enig geweld wist ik mijn rugzak op de achterbank te stouwen.

Om er zeker van te zijn dat je ergens anders had weten te komen, was de reis lang, die moest lang zijn, over hoge bergen, door duizend steden, menigmaal uitputting. Maar hoe overleefde je alle gevaren die er bestonden? Het antwoord van Yei op die vraag was me bijgebleven. 'Onderweg moet je je jongeheer diep in een put stoppen waar niemand erbij kan, anders keren ze hem tegen je. Maak je geen zorgen voor wat je nog niet kunt zien. Als ze ons tot seksslaven proberen te maken, pak ik ze wel aan. Ik zal je kapitein zijn', verzekerde hij. Uiteindelijk was dat toch maar pubergeklets.

Ik nam de man grondig onder de loep. Vroeg me af wat zijn bijbedoelingen waren en of ik die zou weten te omzeilen. Sommigen, die houden geslepen lemmeten onder hun jas, klaar om toe te slaan, sommigen, die kunnen hun toevlucht nemen tot een hoge vluchtsnelheid, maar wat moet iemand doen die niet over verdedigingsmechanismen beschikt?

Hopen, dat had me ver gebracht.

Hij had ook vragen. Dat was nadat ik de mooie versie van mijn biografie had opgedist.

'Is dat alles wat je nog overhebt?' Hij wees naar achteren, naar mijn rugzak.

Hoedo alles, het was te veel. De helft kon ik waarschijnlijk meteen weggoien.

‘Ben je een asceet of zo?’

Zoals de autochtonen voor ons raadselachtig waren, waren wij dat voor hen. Ik aarzelde niet om hem te corrigeren, je kunt niet zwijgen als je op een misvatting stuit. Ascese is toch onthouding van begeerte? Dat betekent toch dat je iets niet wilt ook al kun je het krijgen?

‘Dat zou weleens kunnen kloppen’, knikte hij. Tuurlijk deed hij dat.

Dan moet je weten dat iets bezitten de enige manier is om het niet te begeren. Je begrijpt me verkeerd. Ik ben iemand die de hele reutemeteut wil. Ik wil tien paar schoenen. Ik wil alles. Op een dag hoop ik ook de middelbare leeftijd te bereiken met een mooie zonnebril en een sjaal, omringd door mijn rotzooi.

Op dat moment was ik helemaal klaar met dat tijdperk. Het krot van vijfhoog met moordenaarsluizen en huisbaasbloedzuigers begon van me af te glijden. Ik wilde roepen: jullie zien me nooit meer terug. Ik riep dat niet. De zon boven de bomen, de zon boven onze gezichten.

Je toont iets echt en je krijgt iets echt terug. Hij zei, als een rouwvogel zei hij het: ‘Er zijn hier in het noorden niet veel mensen die de grote lijnen zien, nog minder die hun overtuiging durven te volgen. Moed, waar haal je die eigenlijk vandaan?’

Dat zou ik ook wel willen weten, ik zou er meteen naartoe zijn gegaan.

‘Vertel eerlijk wat je om ons heen hoort. Jij lijkt niet zo afgestompt als de rest.’

Het diepste bos en een stem die fluisterde, kom dichterbij, ga mee dieper het bos in, er zijn hier plekken om in te verdwijnen. Waarschijnlijk concentreerde ik me niet.

‘Precies’, viel hij zichzelf bij. ‘Het is volkomen stil. De vrachtwagens en de goederentreinen die normaal altijd langsdenderden, hoor je niet meer. De motorzagen doen er het zwijgen toe. Vroeger was er zo veel geluid en herrie dat we moesten schreeuwen als we met elkaar praatten. Ik heb lang gedacht dat dat normaal was. De mijnen en fabrieken gingen een voor een dicht en namen de geluiden met zich mee. Maar in onze oren ging het gezoem door en de meesten van ons hadden niet in de gaten dat de vette jaren voorbij waren. Zelfs de bomen ondervinden dat en de bladeren lopen in het voorjaar geel en rood uit. Reis verder. Rust niet voordat je carnaval ziet. Dit is geen plek voor iemand die vooruit wil. Hier groeit niets.’

Nog iemand die de ster in het westen najoeg.

‘Een restaurant voor zowel mensen als huisdieren. Is dat niet briljant? Je trakteert jezelf en je beste vriend op iets extra’s.’

Weer zijn mobiel, hij zette hem uit. ‘Zou jij daar niet met je hond naartoe gaan als je er een had?’ Hij wachtte mijn antwoord niet af. ‘Dat zou je doen.’

‘Er zit dus niks anders op. De goldrush is voorbij en toch is het moeilijk om te vertrekken. Dit is mijn land’, zei hij terwijl hij met zijn arm een zwaai maakte naar de omgeving alsof hij de lokale koning was.

Bij een meer in the middle of nowhere sloegen we af, maar in het nowhere stond wel een huis met hoefijzers en andere aan de muur gespijkerde amuletten, met de middelen van de heksendokters moest de onherbergzaamheid worden verdreven, en misschien zwierven er

wel sfinxen rond die de hoeve bewaakten. Hij duwde de deurklink resoluut naar beneden, met niet meer dan zijn overtuiging zou hij zijn wil doordrijven. Hij boog zich voorover en graaide naar de sleutel onder de deurmat.

Ik hoorde hoe er een ruit werd ingeslagen en toen ik weer die kant op keek, klom hij door het raam naar binnen.

Ik draaide me om, zouden de wezens die daar patrouilleerden uit het bos tevoorschijn stromen? Hij had me net op de uitkijk gezet. Ik die een visioen had gehad van hem en mezelf in beweging, landschappen die buiten voor de autoruit voorbijjoegen, nieuwe smaken en nieuwe mensen, maar we waren niet voorbestemd om één front te blijven vormen. Zou ik fluiten als er iemand opdook? Ik zou niet fluiten. Laten ze hem maar afvoeren en in een cel zetten. Sorry trouwens, het ging te snel om je te kunnen waarschuwen.

Geef mij niet de schuld. Je deed het jezelf aan. Yei, die voelde dezelfde verleiding en hij geloofde ook dat je kortere wegen kon nemen, maar nu zit hij vast in een gat zoals jij in een gat vast zult komen te zitten. Er zijn geen uitzonderingen, jullie zijn geen uitzonderingen.

Ik dacht aan de dag van morgen. Ik ging languit in het gras liggen. Ik overwoog de claxon in te drukken. Hij had niet bepaald de haast van een dief. Een halfuur later dook hij weer op met een zak om aan zijn collectie toe te voegen. Ik kon niet vaststellen wat erin zat en ik wilde het eerst ook niet weten. Gezegend zij degene die niets weet. Dat zou op de dag des oordeels mijn verdediging zijn.

Hij zei: 'Een mens wil vertrekken en niet iets achter-

laten, maar je hebt je omgeving volgestopt met jezelf. Je zit in je spullen, in de muren en in de aarde. Dat is het dilemma. Hoe pak je je verleden in?’

Ik nam hem opnieuw onder de loep en zag traagheid, ik zag iemand die bij een kerkhof heen en weer marceerde. Schrap het verleden, totale separatie. Je moet plaatsmaken voor het nieuwe.

Hij zei dat hij zich in mij had vergist. ‘Nihilist, dat is wat je bent.’

Ik zei, wat doet een nihilist?

Hij had zijn eigen raadsel al opgelost. De rotzooi in de auto was niet gewoon rotzooi. ‘Je hoeft niets af te staan. De omgeving neemt en die geeft ook terug. Je gaat naar de zolder en komt een oud stuk speelgoed tegen. Je raakt het aan, trekt aan het touwtje, het kwispelt met zijn staart en blaft. Je krijgt de uren terug, de spelletjes die je met elkaar deed. Degene die je destijds was.’

Dus samengevat: je moest alles meenemen, de planken, de schroeven waar die mee vastzaten, het behang met het natuurmotief en de stofvlokken. Alles. Hij zou vertrekken zonder te vertrekken.

Maar die zak dan? vroeg ik. Hoe paste een inbraak in dat plaatje?

‘Dit is mijn favoriete plek op aarde. Ik heb mijn eerste stappen op deze grasmat gezet. Ik heb in het meer een snoek van negen kilo gevangen. We renden op het strand altijd achter meisjes aan. In dat schuurtje heb ik een zwervhond verstopt die ik heb verzorgd. Daar droomde ik van. Van meisjes en huisdieren. Dat zal niemand me afnemen.’

Enigszins afgebladderde rode verf, enigszins verrotte

planken, omringd door bos, hij was in dat huis ontstaan. Het was niet veel bijzonders om te zien, maar het was van hem en ook al ging ik zelf niet gebukt onder dat soort gevoelens, ik kon het anderen wel vergeven dat ze die hadden.

Vlieg weg, vergeet als je kunt. Ik had nooit iets anders overwogen want het leven was nooit met andere voorstellen gekomen. Ik stelde me voor hoe het zou zijn om iets te hebben wat van mij was. Mijn grond onder de voeten die niemand me kon betwisten, mijn geld in de portemonnee en mijn maan. Slopen er dieven achter de bomen, dan pleegde ik een telefoontje om uniformen te laten komen. Heel even was ik miljonair.

Ik trommelde op mijn knieën en zong mee met de radio. *Het doet pijn ... nana ... het doet pijn.* Hij zong niet mee.

De muziek hield op, hij draaide die de nek om.

Het lampje knipperde intens rood. De brandstof van het schip was op, dus we sloegen af naar een tankstation. Er treedt een eerste hindernis op en daar navigeer je omheen. Simpel. Dit was voor ons niet de test waar we mannen van zouden worden, maar hij duwde opnieuw zijn bankpasje in de automaat in de hoop dat die van gedachten zou veranderen, excuses voor het misverstand, bedien jezelf van ons dinosaurussenbloed, maar toen hij opnieuw geweigerd werd, begon hij te vloeken.

Eén tegenslag en hij draaide door. Hij schopte tegen zijn autoband. Gooide zijn betaalpas in de afgrond. Eén tegenslag en hij onderging die als een ramp.

Nadat hij uitgestampt was, kwam hij op me af. Elk de

helpt, eiste hij. Natuurlijk zullen we eerlijk delen, ik ben geen vrek. Als jij de auto het eerste stuk duwt, doe ik het volgende. Hij leek zijn emigratie niet helemaal goed te hebben doordacht. Je moet middelen hebben om de wereld aan jouw kant te krijgen. Zonder zou iemand als hij niet ver komen. Mijn broeders, die hebben camouflage. Die lopen onzichtbaar door jullie steden en niemand weerhoudt hen ervan hun handen in jullie zakken te steken. Mijn zusters, die hebben negennegentig levens en die komen elke keer sterker terug. Maar wat heb jij?

Je mag me best fouilleren als je dat wilt, ik ben overal even blut.

Hij rukte mijn rugzak open. Hij geloofde me niet. Iets over dat ik er alleen maar op uit was om hem uit te kleden.

Dat was niet zo. We spreken af dat we het eens zijn dat we het op dat punt oneens zijn.

Hij dreigde mijn rugzak te pakken als ik niet voor de benzine betaalde. Misschien handelde ik een beetje drastisch, maar die rugzak was ondanks alles het laatste wat ik had. Gehijg. Het ging te snel. Ik hield mijn hartslag niet in de gaten. Die kreeg de vrije loop. Bonk, bonk, zonder controle. Instorting, luchtgebrek, een eindje bij het tankstation vandaan lag ik languit op de grond, happend naar zuurstof.

Ademen. Rust. Mijn hele leven moest ik al knokken voor lucht.

Nooit had de weg moeilijker geleken. Ik had het gevoel dat ze achter elke heuvel hun messen slepen. Wat heb ik jullie misdaan, wie zijn jullie, jullie gezichten zijn me vreemd, zou ik zeggen zodra ze zich op me stortten.